

Нікішов Віталій Олександрович
(*наук. керівник – канд. філол. наук, доцент Дорошенко С. М.*)
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
м. Полтава

СУЧАСНА БІБЛІОТЕКА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ХАБ

Українські бібліотеки переживають значні трансформації, і в контексті цифрової ери та розвитку технологій вони змушені адаптуватися до нових умов для забезпечення ефективного залучення користувачів та просування власних заходів.

Соціальні мережі, як-от: Facebook, Instagram, Twitter тощо, є могутнім інструментом для забезпечення соціокультурної діяльності бібліотек. Загальна практика свідчить, що активне використання соціальних мереж може сприяти підвищенню відвідуваності заходів, збільшенню кількості користувачів бібліотеки та популяризації бібліотечної діяльності загалом.

Важливим аспектом ефективного використання соціальних мереж для просування заходів є розробка стратегії публікування новин та взаємодії з аудиторією. Бібліотеки повинні ретельно планувати свої публікації, враховуючи особливості кожної платформи, інтереси та потреби користувачів відповідно до наявного медійного й культурного контексту. Наприклад, використання відео- та фотоконтенту може бути особливо привабливим для молодіжної аудиторії на платформах Instagram та TikTok.

Застосування таргетованої реклами та співпраця зі впливовими лідерами суспільної думки або цікавими авторами також можуть стати ефективними методами популяризації заходів у бібліотеках. Такий підхід дає змогу точно визначити цільову аудиторію та залучити її до участі в заходах, забезпечуючи більшу ефективність маркетингу. Одним з можливих напрямів співпраці з блогерами є проведення спільних інтерактивних онлайн-заходів, організація конкурсів та розіграшів з приводу популяризації бібліотечних заходів.

Важливо забезпечити якісну взаємодію з аудиторією в соціальних мережах, відповідаючи на запитання та коментарі користувачів, створюючи атмосферу відкритості та співпраці. Це дозволить зміцнити довіру до бібліотеки та стимулювати активність користувачів щодо участі в організованих заходах.

Після повномасштабного російського вторгнення в Україну соціальні мережі набули ще більшої важливості для просування заходів у бібліотеках України та інформування користувачів про актуальні події та можливості для саморозвитку. У таких умовах бібліотеки можуть стати важливими платформами для підтримки національної культури, освіти та зміцнення спільноти.

Военна агресія, розпочата росією у 2022 році, призвела до значного зростання інформаційної активності в мережі Інтернет. Соціальні мережі стали основним каналом комунікації між громадянами, джерелом інформації про події та засобом координації допомоги постраждалим. У таких умовах бібліотеки повинні активно адаптуватися до нових викликів та використовувати потенціал соціальних мереж для реалізації своїх освітніх та культурних функцій.

У нових умовах бібліотеки стають консультативними центрами для внутрішньо переміщених осіб, надаючи інформацію про роботу органів та волонтерських центрів. Вони також перетворюються на гуманітарні центри, де можна отримати речі першої потреби і психологічну підтримку. Бібліотеки організують читання, зустрічі з літераторами, кіноперегляди, майстер-класи тощо [2].

На квітень 2023 року Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І.П. Котляревського запланувала понад 80 різнопланових заходів, спрямованих на вивчення та популяризацію тем, пов'язаних з українською історією, інформаційною безпекою у воєнний час та національною літературою. Це лекції, семінари, презентації, виставки та інші заходи. Ініціатива бібліотеки запропонувати такий широкий спектр заходів дає змогу залучити широку аудиторію, яка цікавиться різними аспектами української культури [1].

Ці заходи мають значний вплив на культурний розвиток регіону, зміцнюючи духовні зв'язки між громадянами та підвищуючи національну свідомість. До того ж вони демонстру-

ють активну роль бібліотеки в створенні соціокультурного середовища країни та її відповідальність у підтримці національних цінностей та інтересів у складний період війни.

Організуючи такий широкий спектр заходів, бібліотека як інститут створює важливий приклад реалізації державної установи як точки сходження попиту від суспільства та пропозиції від бюджетної інституції. До того ж відданість бібліотеки популяризації національної літератури може надихнути читачів досліджувати літературну спадщину своєї країни та цінувати багатство української літератури. Це, зі свого боку, може сприяти збереженню та просуванню української культури на регіональному, та на національному рівнях.

Бібліотеки організують заходи з навчання першої допомоги, безпеки громадян та інших актуальних питань, пов'язаних із воєнним конфліктом. Вони також активно просувають вітчизняну літературу і стали платформами для обговорення та розповсюдження інформації на національному рівні. Завдяки використанню соціальних мереж (Telegram, YouTube, Facebook) та вебсайтів бібліотеки можуть швидко поширювати актуальну інформацію, залучати аудиторію до своїх заходів та співпрацювати з різними групами суспільства.

Щоб прийняти виклики щодо розширення своєї аудиторії, бібліотеки повинні проводити опитування користувачів, і на основі цих опитувань аналізувати потреби своїх користувачів, відповідно до них закуповувати матеріали для читання, доступ до онлайн-ресурсів, електронних книг тощо.

Для того, щоб зробити свою матеріальну базу привабливою для користувачів, бібліотеки повинні переводити свої друковані фонди в електронні носії і робити їх доступними для своїх користувачів дистанційно. Необхідно організувати безперервні програми заходів для клієнтів бібліотек та проводити семінари для працівників бібліотек із метою поглиблення знань про сучасні ресурси та використання їх для популяризації своєї справи [3].

Отже, бібліотеки стали не лише місцем зберігання книг та інших документів, але й важливим інструментом в укріпленні інформаційного фронту України під час війни, адаптуючись до сучасних технологій та комунікаційних каналів. Бібліотеки стали ще більш популярним простором для спілкування, де можна взяти участь у різноманітних культурних та освітніх заходах, таких як-от лекції, виставки та клуби. Бібліотеки стали повноцінними учасниками укріплення інформаційного фронту України, допомагаючи населенню отримувати достовірну та оперативну інформацію.

Список використаних джерел

1. План заходів на поточний місяць. *ПОУНБ ім. І. П. Котляревського*. URL: https://library.pl.ua/news/plan_zakhodiv/potocchnij/ (дата звернення: 10.04.2023).
2. Шум Л. Війна за цінності: бібліотеки як центри боротьби на інформаційному фронті. *Громадський Простір*. URL: <https://www.prostir.ua/?news=vijna-za-tsinnosti-biblioteky-yak-tsentry-borotby-na-informatsijnomu-fronti> (дата звернення: 09.04.2023).
3. Patil S., Pradhan P. Library promotion practices and marketing of Library services: A role of Library professionals. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814031012> (дата звернення: 10.04.2023).

